

Technické muzeum v Brně ve spolupráci s Univerzitou obrany
pořádá konferenci na téma

STŘEŽENÍ STÁTNÍ HRANICE V 70. LETECH

POHRANIČÍ A NORMALIZACE

23. 11. 2023

(foto Archiv Ústavu paměti národa)

STŘEŽENÍ STÁTNÍ HRANICE V 70. LETECH. POHRANIČÍ A NORMALIZACE

Způsob ochrany státních hranic, který byl po roce 1989 demontován, získal svůj poslední organizační rámec počátkem 70. let. Vedle převedení Pohraniční stráže k 1. lednu 1972 z resortu národní obrany k Federálnímu ministerstvu vnitra byl organizačním předělem rok 1973. Tehdy byla zřízena Hlavní správa Pohraniční stráže a ochrany státních hranic s odpovědností za řízení ochrany státních hranic celého československého státu, tj. včetně hranic s tzv. socialistickými sousedy.

Téma konference je však širší. Organizátoři by přivítali, pokud budou referáty také reflektovat společenskou situaci v pohraničních oblastech po zastavení reformního procesu. Příkladem mohou být nucené personální obměny jak v bezpečnostních složkách, tak v aparátu nebo v organizacích pohraničních obcí a okresů. Vynoří se také otázky po způsobech koexistence obyvatelstva s bezpečnostními složkami. Stranou by neměly zůstat ani snahy o emigraci, ať už přechodem „zelené“ hranice nebo vycestováním, což přináší další konotace, jako postihy rodinných příslušníků, kteří zůstali, nebo majetkové konfiskace. Prospěšné může být i srovnání s poměry v jiných státech.

Konference, v návaznosti na předchozí akce pořádané již od roku 2011, si klade za cíl představit období 70. let, pohraničí a střežení státních hranic příspěvky historiků, archivářů a dalších badatelů. Zároveň představí uvedenou problematiku z pohledu pracovníků muzeí, kteří při realizaci výstav a expozic v muzeích nebo v terénu pracují buď s objekty z této éry, nebo vytvářejí jejich repliky. Věříme, že se nám podaří konferenci pojmout jako víceoborové setkání nad danou problematikou a že průnik různých badatelských perspektiv bude přínosem této konference.

Konference bude organizována do bloků referátů sdružených tematicky. Organizátoři umožní referovat o výsledcích práce také formou posterových prezentací umístěných v předsálí konferenční místnosti.

PŘEDPOKLÁDANÉ BLOKY PŘEDNÁŠEK

I. STŘEŽENÍ STÁTNÍ HRANICE V 70. LETECH

- systém střežení státní hranice Pohraniční stráží
- pokusy o emigraci
- ochrana hranice se socialistickými státy
- zahraniční kontakty Pohraniční stráže

II. POHRANIČNÍ STRÁŽ A OSTATNÍ BEZPEČNOSTNÍ SLOŽKY V 70. LETECH

- „dělba práce“ Pohraniční stráže s Veřejnou bezpečností a útvary Státní bezpečnosti
- spolupráce s útvary Československé lidové armády
- personální změny

III. MUZEJNÍ EXPOZICE K OCHRANĚ STÁTNÍ HRANICE

- prezentace výstavních a edukačních aktivit občanských sdružení, muzeí a dalších institucí

IV. OBYVATELSTVO V POHRANIČÍ

- společenské poměry v době normalizace, hospodářská aktivita v pohraničním území
- turistický ruch, cizí státní příslušníci
- některé aspekty „soužití“ obyvatelstva v pohraničí s útvary Pohraniční stráže
- pomocníci Pohraniční stráže

POKYNY PRO AUTORY PŘÍSPĚVKŮ

Předpokládaná délka jednotlivých odborných příspěvků je 20 minut. Přednášejícím bude k dispozici počítač s dataprojektorem.

Všechny případné zájemce z řad referentů žádáme o zaslání témat příspěvků **do poloviny září 2023**. Po uzavěrci přihlášek přednášejících bude přednášejícím zaslán elektronickou poštou program konference.

Prosíme o přihlášení přednášejících účastníků a zaslání předpokládaného příspěvku s krátkou anotací na níže uvedené kontakty.

Bc. Roman Řezníček

Technické muzeum v Brně

Purkyňova 105, 612 00 Brno-Královo Pole

reznicek@tmbrno.cz

T +420 778 522 511, +420 541 421 411 (recepce)

Ing. Mgr. Pavel Vaněk, Ph.D.

Archiv bezpečnostních složek Brno (Kanice)

pavel.vanek@abscr.cz

T +420 221 008 167

UZÁVĚRKA PŘIHLÁŠEK ÚČASTNÍKŮ BEZ PŘÍSPĚVKU – 15. 10. 2023

INFORMACE PRO ÚČASTNÍKY KONFERENCE:

Místo konání: Technické muzeum v Brně, Purkyňova 105, Brno–Královo Pole, přednáškový sál, 4. patro

Příjezd: od Hlavního nádraží tramvajovou linkou č. 12 (směr Technologický park), zastávka Technické muzeum. Pokud pojedete osobním vozidlem, je možné po předchozí domluvě na recepci (tel.: 541 421 411) parkovat v uzavřeném areálu muzea.